

DET SKULLE BLIVE en rigtig dårlig dag for Adolf Pavval. Den skulle faktisk blive værre, end han nogensinde kunne have forestillet sig. Han vidste endnu ikke noget om det og følte sig derfor både let til mode og en anelse vemodig, som han sad der bag rattet i sit arbejdsredskab, en specialudstyret Saab 9000 Limousine med tonede sideruder. Førersædet var en drøm, et skålformet sportssæde, der følte som formstøbt til hans krop og samtidig udstrålede klassisk elegance med sit blanke, sorte kalvelæder. Hans hænder lukkede sig om rattet og gik i ét med det, menneske og maskine voksede organisk sammen, den samme følelse, der i sin tid havde fået ham til at tage det der banklån og slå til.

Lige nu kørte han gennem sin barndomsegn et halvt hundred kilometer vest for Gällivare, oppe i en af Europas største vildmarker. Den smalle forsyningsvej blev kaldt Vägen Västerut, men lige nu kørte Adolf Pavval østpå ad den. Han havde tilbragt natten oppe i sin *goahte* ved Kirjaluokta, siddet ved bålet og drukket kogekaffe og lige så stille skyllet Londons larm og støj ud af kroppen. Nogle af vennerne kaldte det at lade op. Selv syntes han, det var lige omvendt, at tømme batterierne, sænke den der desperate

energi, som storbyen altid var knitrede fuld af. At tage til fjelds var lig med at vaske sjælen. Skylle uroen af sig med verdens sidste drikkelige overfladevand.

Med en blød bevægelse drejede han ind på en lille rasteplads midt i det vældige skovområde. Høje graner med hængende lav, fugtigt mos, klippeknoide. Til den ene side lå *Stuor Lulejaure* – Stora Lulevatten, som svenskerne kaldte den – den langstrakte sø, som Luleälven gennemstrømmede på sin snoede vej ned gennem det vidtstrakte Norrbottens Län, indtil den udmundede i Den Botniske Bugt og gjorde vandet i skærgården brakt. Han tog langsomt sikkerhedsselen af, åbnede døren og trådte ud af kabinevarmens behagelige boble.

Udenfor regnede det. En meget let, næsten tågeagtig støvregn, mere en dampende fugtighed, der holdt sig svævende i luften, end egentlige dråber. Han gik de få skridt hen til grøftekanten og lynede ned. En fladtrykt coladåse lå halvt skjult i græsset, Adolf rettede strålen mod den, det gav en ringende lyd, da han prøvede at ramme hullet med den bagoverbøjede aluminiumsflap. Samtidig steg der lidt damp op i regnen. Da han var færdig, fandt han termokanden med frisklavet kogekaffe frem og skænkede sig en kop. Den sorte varme fyldte ham som olie, gik lige i motorblokken på ham. Hvilken nydelse i sammenligning med det maskinpjask, han plejede at købe i papkrus i City og suge i sig gennem det lille hul i plastlåget. Det var uværdigt, men det var derovre, pengene var. Et par år mere, tænkte han, så har jeg nok. Så kan jeg begynde at leve.

Det er midt i disse tanker, at Adolf Pavval hører lyden. Først tror han, det er en lastbil. Et tungt susende lastvogntog, der nærmer sig. Så tror han, at det er regnen, der tager til, en byge, der kommer strygende gennem trækronerne.

Han ser sig desorienteret omkring, lyden kommer nærmere og nærmere. Henne bag svinget ser han, hvordan granernes toppe giver sig til at vaje, selv om der ikke rører sig en vind.

Så hæver vejen sig. Nej, det sker oven på vejen, en grå-brun bjergryg. Skummende, frådende. Et tungt, spytagtigt mørke. Det kommer imod ham med forbløffende hastighed. Vælter sig frem, opsluger alt.

Først nu går det op for ham, at det er farligt.

Adolf Pavval kaster sig ind i bilen. Det er lige før, han ikke når det, han kaster sig ind i det varme sportssæde og smækker døren i efter sig. Motoren brummer i gang.

I en og samme rygmærvsbevægelse sætter han bilen i gear, vrider rattet om og giver gas med spinnende hjul. Det fremrullende bjerg nærmer sig som et mareridt, fyldt med grene og stammer. Dækkene hviner efter fæste, prøver at få fat. Da han kikker i bakspejlet, er der bælgmørkt.

VINCENT LAURIN SAD på kontoret lige nord for Porjus i den funktionelle træbarak, han havde fået smækket op for fjorten år siden, dengang livet var som nykærnet smør. På facaden hang skiltet med “HeliTours”. Lige siden havde han levet af at flyve turister ud til de mest afsides fjeldsøer og ørredbække. Om efteråret var det rypejægernes tur. Og så samerne året rundt, ud til sommerlejren, kalvemærkingen, slagtingen. Nogle gange var han lettet med en nyskudt elg dinglede under landingsstellet. Frie arbejdsforhold. Frie arbejdstider. Og når vejret tillod det den flotteste udsigt i hele Nordeuropa.

Skiltet dér ville snart blive pillet ned, det havde Hennys advokater og håndlangere sørget for. Men Vincent Laurin havde ikke tænkt sig at blive tilbage og se på. Om et øjeblik ville han begive sig ud på sin sidste flyvning, til Pårtemassivet, et sted der betød helt specielt meget for ham. Der ville rotoren hamre ind i en af de stejle klippevægge og splintres, mens han sad i sin skrøbelige skal. Det var den mest passende afslutning, han kunne komme på. Den smukkeste. At styrte som en kongeørn fra himlen, en Ikaros. Nogle sekunders angst – jo, han ville nå at mærke

en gysende angst. Flere hundred meters hvirvlende styrt-dyk ned mellem klippesiderne. Og så ville der bare blive sort. En lampe, der blev slukket. Det eneste, der var tilbage, var en bjergside oversået med vragstumper. En havarikommission i heldragter ville før eller siden kravle rundt og søge efter spor. Men uden at finde svar. Ingen tekniske fejl, ingen tegn på sjusk. Ingen alkohol i de sønderlemmede menneskerester. Kastevinde, måske. Eller dårligt sigt. De ville tømme deres termokander i læ af et klippefremspring og tale om, hvordan det kunne være sket. Et sekunds uopmærksomhed, og han kom for tæt på. Tænk, at det skulle ske for lige netop ham. Med hans erfaring.

Den ville sikkert også blive nævnt til begravelsen. Hans erfaring. Hans talløse flyvetimer i regn og rusk. "Luften var hans hjem." Nekrolog i både Norrländskan og Kuriren. Foruden alle nyhedsartiklerne om havariet. "Det var den kendte fjeldpilot Vincent Laurin, der omkom i helikopterstyrtet ved Pårtemassivet. Liget blev bjærget i går, de pårørende er underrettet."

De pårørende. Lovisa. De ville ringe til Lovisa.

Vincent kunne mærke hovedpinen som en dunkende byld lige under pandebenet. Ved hovedstødspunktet, tænkte han, præcis den del af panden, han ville have brugt ved et godt hjørnespark, et aldeles ustoppeligt projektil forbi Notvikens betuttet grimasserende målmand. Men det var mange år siden, han havde spillet kamp bare på motionsniveau. Nu var det søvnmanglen, der sad der. Gammel, grå udmattelse, timers venden og drejen sig i den tomme dobbeltseng, mens han ventede på det første skær af daggry, så han kunne stå op og forsøge at bilde sig selv ind, at en ny dag var begyndt. Selv om den gamle i virkeligheden aldrig var sluttet. Når man ikke fik sovet, havde man heller ingen

skilletegn i livet. Dagen blev bare ved og ved, en uendelig lang sætning, der aldrig fik ende. En strømmende elv, som bare løb og løb, som aldrig var til at standse. Hvis bare han havde kunnet bygge en indre dæmning. Lukke sluseportene til natten. Så der var blevet stille.

De få gange, det lykkedes ham at døse hen, var nådefulde. Som en mild nonnehånd mod hans feber. En svalhed, der gav ham nogle minutters trøst. Så fór han sammen, som om en eller anden var ude efter ham. En brølende sergent under en vinterøvelse, en eller anden, der drøede rundt og sparkede til teltet, stampede og råbte op.

Man skulle være fri for at tænke indimellem. Man skulle kunne standse strømmen. Stoppe filmen, sætte punktum, få et gran af det, der kaldtes nåde. Ellers blev man ... ja, skør.

Smertepunktet dunkede og murrede, måske skulle man tage en pille. Måske skulle man tage en dram. Måske skulle man skringe, åbne munden til en brønd og simpelthen brøle, til det lettede. Eller til der skete noget. En forandring. Hvad som helst, alt andet end en time mere af samme slags.

Henny helmede ikke, før hun havde taget alt fra ham. Han ville miste huset. Han ville aldrig få råd til at købe hende ud, han blev nødt til at flytte ud af det og sælge det. Det havde hendes advokat sagt med en knirkende stemme, som når man snitter i træ. Spån efter spån var dalet ned på gulvet. Bilen skulle deles. Hvis han ville beholde den, måtte han betale. Det samme med møblerne, computeren, fjernsynet, sommerhuset. Men det værste af det hele ventede han med til sidst. Firmaet. Henny skulle også have halvdelen af firmaet. Alt det, han havde bygget op, ville hun tage med sig, når hun skred. Allerede inden han begyndte at regne på det, vidste han, hvad klokken var slået. Likvi-

dation. Han ville miste firmaet og dermed hele sit liv.

Udenfor regnede det, som det havde gjort hele efteråret. Fiskeriet havde længe været dårligt, fjeldbækkene var steget næsten lige så meget som under vårflommen. Vandet i søerne og vandløbene blev plumret og hurtigtstrømmende, og fiskene bed ikke nær så villigt på. Selv vandrerne skræmte vejret væk. Der var ikke meget ved at ligge i telt i øsende regn uden nogen udsigt at se på. De lave skyer lukkede sig om fjeldtoppene, og efterårsfarverne blev matte og grå.

Vincent Laurin gik ud af barakken til helikopteren, der stod startklar ved skråningen ned til bredden, og så ud over Luleälven. Vandspejlet var højt, der var usædvanlig meget vand, i betragtning af at det var efterår. Alt det vand, tænkte han, fik det da aldrig ende? Derpå tænkte han, at han burde begynde at ryge igen. Få noget varmt at holde ved, en glød. Selskab.

Han tog mobiltelefonen frem og tøvede. Lovisa, han *måtte* bare høre hendes stemme. En sidste gang.

“Hej, det er mig,” sagde han, da hun tog den.

“Far! Er du ikke ude og flyve?”

“Jo, lige om lidt. Hvad laver du?”

“Læser lidt. Vi skal snart til eksamen.”

“Økonomi, eller hvad?”

“Revisionsprincipper. Hvad laver du selv?”

“Står her ved kontoret. Kikker på elven.”

“Jeg har hørt, at den bliver ved med at stige. De lukker mere vand ud af reservoirerne nu.”

“Mere endnu?”

“De er nødt til det, af hensyn til sikkerheden. For at der ikke skal ske noget.”

“Lovisa ... du skal bare vide ...”

“Ja?”

“At jeg ... Jeg er så glad for, at jeg fik dig.”

“Oj ...”

“At du kom til verden. Som lige præcis dig.”

“Det var sødt sagt, far.”

“Hav det nu godt. Med det alt sammen.”

“Jo tak ... og i lige måde. I lige måde, far.”

Han skyndte sig at afslutte samtalen. De plejede ikke at sige den slags. Hun kunne tro, at han var fuld. Men bagefter, når hun hørte, hvad der var sket, ville hun huske ordene. Så ville hun kunne gentage hvert eneste ord, gemme dem dybt indeni, tænke på, at de var hans sidste ord til hende.

“Han holdt af mig, trods alt. Han var ikke vred på mig.”



LOVISA LAURIN LAGDE telefonen fra sig og forsøgte at vende tilbage til studierne. Måske skulle hun have fortalt det, nu da han alligevel ringede. Men hun og Ole Henrik var jo blevet enige om at vente. Det var for tidligt, der kunne stadig ske alt muligt, det kunne løsne sig, hun kunne tabe det. Hellere vente nogle uger. Give sig tid til at vænne sig til miraklet.

Nej, nu måtte hun tage sig sammen. Konteringer. Brudt regnskabsår.

Køkkenbordet var dækket af lærebøger, notesblok, en frugtskål og en hundekalender. Hun brugte multisensorisk studieteknik. Jo flere stimuli, des flere knager at hænge den nye viden op på. Først hurtiglæsning med overstregningstusser i forskellige neonfarver. Sige nøgleordene højt for sig selv med forskellig stemmeføring. Forbinde dem med noget tiltalende – periodiseringsfonde var for eksempel en nyklippet puddel med lodne, hvide pelspomponer. Hele kapitlet om revisorer var koblet sammen med laphunden, hvordan den vogtede renerne, gnavede på et kødben, blev distraheret af en flok ryper, lå og sov ved bålet med poten over snuden og en pels, der lugtede af udstødningsgas efter

turen i anhængereren. Når hun kom til noget rigtig svært, pil-lede hun et stykke skræl af en mandarin, holdt det det op til næsen og snusede ind. Eller tog en bid af en banan, en rigtig overmoden en, brun og blød med den der maltagtigt gærede aroma. Eller lugten, når man åbnede en rygsæk, den der komplekse aroma af sod, læder, gran, smør og kød, der var tørret i forårssolen.

Fandens også, nu blev hun kaffetørstig. Det var tanken om rygsækken, duften fra den åbnede kaffepose, vidderne, der bredte sig foran en. Hun var nødt til at koge sig en spand kaffe, der var ikke noget at gøre. Med øvede bevægelser skyllede hun morgengrumset ud og satte kedlen over ilden.

Mens hun ventede på kogelyden, tænkte hun på telefonopringtongen. Gamle far. Det var da fint, at han ringede. Selv om man godt kunne høre, hvordan han havde det. Mor havde været alt for hård ved ham. Men han kunne også selv have tacklet det anderledes, ladet være med at grave sig sådan ned. Livet går videre, far. Der er andre kvinder. Du kan rejse ud i verden, åbne dig for livet igen. Komme ud af den forbandede helikopter.

Nu hvor han også skulle være morfar. Hun skulle måske alligevel have sagt det. Men så var mor blevet sur over, at hun ikke havde fået det at vide først. Det gjaldt om at krydse frem mellem hadet, løbe på skøjter med lange, skrå skær helt tæt på revnen. I selve skilsmissesprækken. Ingen af vægtskålene måtte tippe over.

Hun drak som sædvanlig kaffen sort. Kaffeolien fik den mørke overflade til at glinse, som et ganske tyndt lag diesel. Koffeinen gik lige i blodet, tankerne blev skarpere. Hvorfor havde han egentlig ringet? For at sige, at han var glad for hende? Ikke andet? Hvorfor skulle han gøre det

nu, når han aldrig før havde gjort det?

Fornemmelsen voksede sig stærkere. Der var noget galt. Der var noget, der ikke stemte.

Jeg bliver nødt til at køre ned til ham, tænkte hun. Til kontoret. Elven.

DET SIDSTE, HENNY LAURIN havde gjort i sit ægteskab, hendes allersidste husmoderlige gerning, havde været at bage saltkager. Først en almindelig dej af mel, smør, sukker og hvedemel. Lade den hæve og rulle den ud, komme mere smør på, drysse med kanel. Og så, som prikken over i'et, nogle ordentlige håndfulde groft salt ud over det hele. Rulle dejen sammen og skære den ud, som om intet var sket, komme den i kageforme og pensle med æg. Og så igen groft salt ovenpå, det så faktisk godt ud, nøjagtig som perlesukker. Ind i ovnen, holde godt øje med dem, de skulle se perfekte ud, gyldne mesterværker, som fik tænderne til at løbe i vand. Duften af bagværk bredte sig i hele huset, og ganske rigtigt, nu kom stodderen sjoskende med et fåret udtryk i fjæset.

“Har du bagt?” mumlede han, selv om han jo selv kunne se det.

Ingen ros, ingen tak, intet der kunne styrke hendes selvfølelse. Hun stillede de rygende varme kager ved siden af hans kaffekop. Lovisa var også kommet, hun rakte ud efter fadet, men Henny bremsede hende.

“Far først.”

Vincents mund. Et opspærret, knasende gab. Kagedufften i næsen, der gik nogle øjeblikke. Inden munden ligesom så helt forkert ud.

“Jamen, hvad f ... Henny ...?”

Hans blik på kagen. På hende. Han søgte først en forklaring, så noget at spytte i, der var ikke noget, det måtte blive håndfladen. Hans ansigtsudtryk, hans hundeøjne, helt ubetaleligt. Lovisa, som sad der og ikke fattede en brik.

“*Good bye,*” sagde Henny.

Det blev hendes slutreplik. På engelsk. Det var ikke planlagt, det blev bare sådan. *Good bye. The end.* Og så ud til garagen, hvor kufferterne allerede stod klar. Hun ringede til Einar, og han kom i pickuppen, det tog et halvt minut, han havde holdt og ventet hende om hjørnet. Et halvt minut, op på ladet med kufferterne, samtidig med at Vincent kom frem i køkkenvinduet, og så væk. Som i en film, helt perfekt. Selv slutreplikken.

“*Good bye,*” fortalte hun Einar igen og igen, og så grinede han, så maven hoppede.

De havde samme humor, hende og Einar. Det var noget helt andet med Vincent, for ham var humor en by i Rusland. Hvis livet var noget, var det i hvert fald ikke morsomt. Og sådan en skulle hun komme til at hænge på, en kødædende blomst med klæbrige fangstråde.

Nu ville hun hente pæonerne. Det var hende, der havde ledt i katalogerne og taget på lange bilture til planteskolerne, valgt ud og købt og plantet. Man kunne ikke føre en hvilken som helst pæon herop til polarcirklen, heller ikke selv om hun plantede dem, hvor der var sol og læ. Sarah Bernhardt havde desværre ikke klaret det. Det havde Shirley Temple og den russiske rosenpæon til gengæld. Coral flame overlevede vintrene med nød og næppe, det

samme gjorde den gyldne svovlpæon. Og hendes stolthed, den tapre, mørkerøde trådpæon. Hun havde givet dem år af sit liv. De voksede jo så fortvivlende langsomt. Nogle gange gik der flere sæsoner, før de begyndte at blomstre, men siden voksede de sig bare stadigt større og frodigere. Havens dronninger, det var uden for diskussion. Pæoner slog selv roser. En nyudsprungne pæons lyserøde flor med denne duft af nyophængt vasketøj og honning dybt inde fra det silketynde mylder af kronblade, mens havemyrerne sugede sig fast til de endnu ikke udsprungne knopper. Alle-rede som barn havde hun elsket dem. De måtte ikke gå tabt. Vincent var ikke pæonerne værdig, det eneste, han forstod sig på i haven, var at slå plænen.

Henny kørte langsomt forbi huset for at se, om han var hjemme. Bilen holdt ikke på gårdspladsen, så han var sikkert kørt på arbejde her om formiddagen. Hun måtte vel tage chancen og rubbe neglene. Hvis han kom hjem og gav sig til at råbe op, kunne hun true med at ringe til Einar, det skulle nok få ham til at falde ned. Selv om Einar var indisponeret lige nu. Men det kunne Vincent jo ikke vide.

Henny parkerede henne ved garagen og tog redskaberne ud af bagagerummet. Spaden, handskerne, spandene. Et blik på køkkenvinduet, alt virkede roligt. Hun kikkede ind i garagen. Mercedesen var der ikke, der var fri bane.

Regnen kom og gik, en tung og dyster dis lå over Porjus. Det havde været et aldeles elendigt efterår. Henny kunne se det på haven, jorden var vandsyg og tung. Det var flere uger siden, græsplænen var blevet slået, nu hvor ingen gav ham besked på det. Ikke hendes problem. Forfaldet var bare taget til.

Hun startede med bedet langs sydvæggen, det bedste, der hvor man kunne have planter ned til zone 5, nogle

gange endog zone 4. Overalt stod ukrudtet højt og spredte frø, tænk, så hurtigt man kunne ødelægge et bed. Næste år ville han have en ukrudtsmark der. Fuglegræs og mælkebøtter. Dueurt og musevikke med de dybe rødder, som ikke var til at komme til livs. Vincent havde ikke rørt en finger for at hindre invasionen. De indtrængende fjender så endnu små og ufarlige ud, men til foråret ville de allerede trænge dybere ned.

Det var på grund af ukrudtet, at hun ikke så det med det samme, øjnene var uvant med det. Hun stivnede midt i et skridt. Kikkede efter igen, fattede ingenting.

Så skreg hun. Nej, det var ikke et skrig, snarere en jamren, følelsen var uudholdelig. Et knivsblad i bughulen, drejet rundt og rundt. Hun kom ned på knæ, rakte hånden frem, famlede i hullerne. En gravplads. Ødelæggelse. Han havde slået dem alle sammen ihjel.

Smerten var kvalmende. Det svimlede pludselig for hende, hun svajede, kunne ikke få luft. Bedet var tomt. Hver eneste pæon var væk. Gravet op, deporteret, henrettet.

Eller var der ikke et lillebitte håb? Kunne han virkelig have taget dem alle sammen? Hun tjekkede hele haven, men han havde også gravet de andre op. Der var ikke en eneste pæon tilbage. Lå de mon i kompostbunken? Hun rodede forgæves i planteresterne, men det havde vel anet ham, at hun ville lede der. Han måtte have kørt dem ud i skoven. Smidt dem i en bunke ved en skovvej. Nu lå de der og døde.

En krampetrækning gik gennem hendes krop, hun slog armene om sig selv i en kuldegysning. Hvis han havde villet gøre hende ondt, var det lykkedes. Den satans ... De var jo hendes børn. De seneste år havde hun taget sig mere

af pæonerne end af Lovisa. Års omsorg, kærlighed. Han havde massakreret det hele.

Eller? Måske alligevel ...? Det var efterår, pæonernes hvileperiode var begyndt. Det havde jo også regnet, væde havde de ikke manglet. Hvis han havde smidt dem i en grøft, var der stadig en chance. Nogle af dem kunne have overlevet. English Royal, nu lå den et eller andet sted og led. Lemlæstet, men ikke død. Måske lå de alle sammen og stønnede til hinanden:

“Hold ud, hold ud. Henny kommer snart, giv ikke op ...”

Hvis bare hun fandt dem, inden frosten kom. Inden kulden sprængte dem i stumper og stykker. Pæoner var hårdføre, der var håb. Han skulle komme til at rykke ud med, hvor han havde smidt dem.

Dirrende af raseri satte hun sig ind i pickuppen og startede motoren. Vincent var garanteret på kontoret. Hun skulle sateme nok få det ud af ham. Ellers ville hun hævne sig. Smadre et eller andet, hvad som helst. Hans skide, elskede helikopter.